

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0521U100819

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 09-04-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:



II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Козуб Наталія Олександрівна

2. Kozub Nataliia Oleksandrivna

Кваліфікація: к. б. н., 03.00.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 03.00.22

Назва наукової спеціальності: Молекулярна генетика

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 06-04-2021

Спеціальність за освітою: біохімія

Місце роботи здобувача: Інститут захисту рослин НААН

Код за ЄДРПОУ: 05523406

Місцезнаходження: вул. Васильківська, 33, м. Київ, Київська обл., 03022, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.254.01

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут харчової біотехнології та геноміки Національної академії наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02128514

Місцезнаходження: вул. Осиповського, буд. 2-а, м. Київ, Київська обл., 04123, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут захисту рослин НААН

Код за ЄДРПОУ: 05523406

Місцезнаходження: вул. Васильківська, 33, м. Київ, Київська обл., 03022, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут харчової біотехнології та геноміки Національної академії наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02128514

Місцезнаходження: вул. Осиповського, буд. 2-а, м. Київ, Київська обл., 04123, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.15.23

Тема дисертації:

1. Різноманітність та ефекти кластерів проламінових генів *Triticum aestivum* L. та споріднених видів
2. Diversity and effects of of prolamin gene clusters in *Triticum aestivum* L. and related species

Реферат:

1. Робота присвячена вивченню різноманітності кластерів проламінових генів (алелів проламінових локусів). За результатами аналізу колекцій генотипів *Triticum aestivum* L., проведення гібридологічного аналізу, мутагенезу, створення гібридного матеріалу з інтрогресіями, у тому числі від гібридизації з *Aegilops biuncialis* Vis., ідентифіковано низку нових алелів проламінових локусів, зокрема тих, що є результатом внутрішньолокусної рекомбінації, мутацій, інтрогресії, які є чинниками мінливості цих локусів. Визначено частоту поперечного розщеплення за центромерою хромосоми 1U у гібридів *T. aestivum*, моносомних за 1U *Ae. biuncialis*, та виявлено більшу частоту втрати пліч 1US, ніж 1UL. Доповнено інформацію про генетичний контроль секалінів: картовано новий секаліновий локус Sec-N дистально від Sec-1. Досліджено поширеність та виявлено низку нових ефектів наявності транслокацій з участю плеча 1RS в геномі пшениці м'якої. На основі дослідження різноманітності кластерів проламінових генів тетраплоїдних і гексаплоїдних пшениць та тритикале визначено не випадкові асоціації певних алелів проламінових локусів та ДНК-маркерів генів стійкості до збудників хвороб у *T. aestivum* та ідентифіковано спільні алелі, зокрема, локусу Gli-B1. Визначено алельний склад і показники різноманітності за проламіновими локусами зразків *Dasyphyrum villosum* (L.) Candargy та *Ae. biuncialis* з популяцій Кримського півострова. Створено генетичну колекцію *Ae. biuncialis* за алелями локусів запасних білків Glu-U1, Glu-Mb1, Gli-U1, Gli-Mb1, у якій зафіксовано від 47% до 100% різноманітності алелів за цими локусами українських популяцій *Ae. biuncialis*.

2. The thesis is devoted to the study of the diversity of prolamin gene clusters (alleles at prolamin loci) in *Triticum aestivum* L. and its cultivated and wild relatives and the effects of certain prolamin alleles. Based on the analysis of collections of genotypes of *T. aestivum*, hybridological analysis, mutagenesis, development of hybrid material with introgressions, including from crosses with *Aegilops biuncialis* Vis., we identified a number of new alleles at prolamin loci, in particular those resulting from intralocus recombination, mutations, and introgression.. A new secalin locus Sec-N was mapped distally from Sec-1. Several new 1BL.1RS translocations were identified and lines with recombinant 1RS arms involved in 1BL.1RS and 1AL.1RS were developed. The allele composition at the prolamin loci and diversity indices were determined in *Dasyphyrum villosum* (L.) Candargy and *Ae. biuncialis* from the populations of the Crimean Peninsula. In *Ae. biuncialis*, we identified 11 alleles at the Glu-U1 locus, 19 at Glu-Mb1, 21 at Gli-U1, and 12 at Gli-Mb1. The genetic collection *Ae. biuncialis* with respect to alleles at the storage protein loci Glu-U1, Glu-Mb1, Gli-U1, Gli-Mb1 was developed and registered in the National Center for Plant Genetic Resources of Ukraine. The collection represents from 47% to 100% diversity of alleles at these loci in the Ukrainian populations of *Ae. biuncialis*.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Блюм Ярослав Борисович
2. Blume Yaroslav

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.01, 03.00.20

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Блюм Ярослав Борисович
2. Blume Yaroslav

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.01, 03.00.20

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дубровна Оксана Василівна
2. Dubrovna Oksana

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дробик Надія Михайлівна

2. Drobyk Nadia

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.20

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волкова Наталія Едуардівна

2. Volkova Natalia

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.22

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ємець Алла Іванівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Циганков Сергій Петрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**



Юрченко Т.А.